

Юхан Теорин - „В смутните часове по здрач“

Когато баща ѝ Йерлоф се обади в една понеделнишка вечер през октомври, за пръв път от близо година, в съзнанието на Юлия мигом изплуваха кости, изхвърлени от водата на каменист бряг.

Кости, бели като бисери и излъскани от вълните; фосфоресцират сред сивите камъни, къпеши се в морска пяна.

Натрошени кости.

Юлия не знаеше дали съществуват, но бе чакала повече от двайсет години да ги види.

По-рано днес Юлия проведе дълъг разговор със Здравноосигурителната каса и пак удари на камък, както впрочем с всяко свое начинание през тази есен и изобщо през цялата година.

Юлия и този път направи всичко възможно да отложи разговора, за да не слуша отново въздишките им. Когато набра номера, чу записан глас на оператор. Помолиха я да въведе личния си граждански номер. Тя го направи и се почувства впримчена в телефонната мрежа, необятна като космическа бездна. С огромно усилие на волята си наложи да стои до кухненския прозорец и да слуша шумоленето в слушалката, прилично на тихо течаща вода.

Ако притаеше дъх и притиснеше телефона плътно до ухото си, от време на време чуваше далечни гласове. Понякога глухи и шептящи, друг път – пронизителни и отчаяни. Впримчи я призрачният свят на телефонната мрежа. Такива гласове понякога долитаха глухо и от кухненския вентилатор, докато тя пушеше до него. Разнасяха се по вентилационните тръби на жилищния блок. Юлия не разбираше какво казват, но ги слушаше съсредоточено. Един-единствен път чу ясно как женски глас изрече „Да, наистина е време“.

Застанала до прозореца, Юлия слушаше шумоленето и гледаше към улицата. Навън беше студено и духаше вятър. Пожълтели брезови листа се откъсваха от мокрия лепкав асфалт и вихърът ги отнасяше надалеч. По ръба на тротоара се бе образувала сивочерна локва от прогнили листа, смачкани под автомобилни гуми. Тези листа никога нямаше да се издигнат във въздуха.

Юлия очакваше на улицата да се появи някой познат. Йенс например. Да изскочи иззад ъгъла на последната къща, облечен в сако и с вратовръзка, както подобава на истински юрист. С нова подстрижка и куфарче за документи. Да върви с големи крачки и гордо вдигната глава. Да я види на прозореца, да спре изненадан на тротоара, да ѝ махне с усмивка...

Неочаквано шумът в слушалката се изгуби и се чу припрян глас:

– Добър ден, Здравноосигурителна каса. Разговаряте с Инга.

Инга... Деловодителката на нейния случай май се казваше другояче. Магдалена... или Мадлен? Не се бяха виждали на живо.

Юлия си пое дълбоко въздух.

– Казвам се Юлия Давидсон. Интересува ме дали...

– Какъв е личният ви граждански номер?

– Аз... преди малко го въведох по искане на оператора.

– Да, но при мен не излиза. Бихте ли го повторили?

Юлия ѝ продиктува цифрите. В слушалката настъпи мълчание. Изчезна дори шумът. Да не я бяха изключили?

– Юлия Давидсон? – обади се служителката, все едно Юлия изобщо не ѝ се бе представила. – С какво да ви помогна?

– Искам да го удължа.

– Кое?

– Болничния ми лист.

– Къде работите?

– В Ортопедичното отделение в Източната болница. Медицинска сестра съм.

Дали наистина все още можеше да се нарече действаща медицинска сестра? През последните години отсъстваше почти непрекъснато и навярно колегите ѝ в отделението вече изобщо не усещаха липсата ѝ. Самата тя нямаше никакво желание да вижда пациентите, които непрекъснато хленчеха за дреболии, без да имат ни най-малка представа какво е да преживееш истинска трагедия.

– Имате ли бележка от лекар? – попита служителката.

– Да.

– Днес ли ходихте на преглед?

– Не, в сряда, при психиатъра ми.

– Защо не се обадохте по-рано?

– Ами... след прегледа не се чувствах добре – смънка Юлия и си помисли: „Както впрочем и преди това“. Непрекъснато я измъчваше болезнен копнеж по невъзможната среща със сина ѝ.

– Редно беше да се обадите още същия ден...

Юлия чу как служителката въздъхна.

– При тези обстоятелства се налага да променя данни, вече въведени в системата – продължи Инга. – Този път ще направя изключение за вас.

– Много ви благодаря.

– Един момент...

Юлия продължаваше да стои до прозореца и да се взира в улицата. Нищо не помръдваше.

Но ето! По тротоара откъм голямата пряка се зададе някакъв мъж. Юлия усети как ледени пръсти стисват стомаха ѝ. После обаче видя, че мъжът е прекалено възрастен да бъде Йенс: петдесетинагодишен, плешив, облечен в работен гащеризон с бели петна от боя.

– Ало?

Юлия проследи мъжа с очи. Той спря до отсрещната къща, въведе код в контролното табло до вратата, отвори и влезе.

Не беше Йенс, а най-обикновен мъж на средна възраст.

– Ало? Там ли сте, Юлия?

– Да, да, тук съм.

– Отбелязах в системата, че в най-скоро време ще получим бележка от вашия лекар. Нали?

– Да... Аз... – Юлия млъкна и пак се загледа към улицата.

– Да?

– Аз... – Юлия стисна конвулсивно слушалката. – Утре май ще се захлажда.

– Сигурно – отвърна служителката, все едно всичко си е съвсем в реда на нещата. – Не сте си отваряли нова банкова сметка, нали?

Юлия не отговори. Чудеше се какво да каже, та да прозвучи адекватно.

– Понякога говоря със сина ми.

След кратка пауза служителката се обади:

– Добре, но, както казах, отбелязах в...

Юлия побърза да затвори.

Остана в кухнята, до прозореца. Струваше ѝ се, че листата върху уличното платно образуват някаква фигура и така ѝ изпращат послание. Послание, което обаче тя не можеше да разчете, колкото и да се взираше. Юлия копнееше с цялата си душа синът ѝ да се върне от училище.

Не, не от училище, а по-скоро от работа. Йенс трябваше да завърши преди много години.

Какъв ли щеше да станеш, синко? Пожарникар, адвокат, учител?

По-късно през същия ден Юлия седна пред телевизора в тясната дневна на едностаиния апартамент. Даваха научнопопулярен филм за пепелянките. Тя смени канала. Попадна на кулинарно предаване. Мъж и жена печеха месо. Тя го изгледа до края и отиде в кухнята да провери дали не е време да избърше праха от винените чаши в шкафа. Да, като ги вдигна срещу кухненската лампа, се виждаха дребни пращинки. Юлия ги извади и ги полира. Имаше двайсет и четири чаши за вино и ги редуваше. Всяка вечер изпиваше по две чаши червено вино, а понякога и три.

Вечерта, докато лежеше пред телевизора, облечена в единствената чиста блуза, която намери в гардероба, телефонът зазвъня от кухнята. При първия звук Юлия премига, но не помръдна от мястото си. Не, няма да се подчини. Не е длъжна да отговаря.

Телефонът продължи да звъни. Юлия реши, че не си е вкъщи. Излязла е по важна работа. И без да вдига глава, можеше да надникне през прозореца. Навън се виждаха само покривите на къщите, още незапалените улични лампи и върховете на дърветата, протягащи се над тях. Слънцето бе залязло, а небето бавно потъмняваше.

Телефонът продължаваше да звъни.

Спускаше се сумрак. Настъпиха смутните часове по здрач.

Телефонът не се отказваше.

Юлия не стана.

Апаратът млъкна. Светлината от уличните лампи заля асфалта.

Денят мина добре.

Не. Всъщност в живота ѝ вече не съществуваха хубави дни. Просто някои се изнизваха по-бързо от други, но всички преминаваха в неизменна самота.

Едно дете би облекчило мъката ѝ. Михаел искаше да родят братче или сестричка на Йенс, но Юлия се възпротиви. Не се чувстваше готова за второ дете и накрая Михаел се отказа.

Често, когато не отговаряше на повикванията, Юлия получаваше съобщение на секретаря като награда. Тази вечер, след като го изслуша, тя стана от леглото и побърза да вдигне слушалката, но оттам се чу само глухо прашене.

Юлия влезе в кухнята, отвори шкафа над хладилника и извади оттам дневната си дажба, която възлизаше на една бутилка червено вино.

В интерес на истината това беше втората ѝ бутилка за днес. На обяд допи бутилката, която започна снощи.

Корковата тапа се откъсна шумно от гърлото. Юлия си наля в чаша и я пресуши на един дъх. Наля си пак.

По тялото ѝ плъзна приятна топлина и чак сега Юлия успя да се обърне и да погледне през кухненския прозорец. Навън се беше стъмнило. Уличните лампи осветяваха няколко кръгли петна върху асфалта. Нищо не помръдваше. Но какво се спотайваше в сенките? Бе невъзможно да разбере.

Юлия обърна гръб на прозореца и пресуши втората чаша. Отпусна се. Разговорът със служителката от Здравноосигурителната каса я напрегна, но алкохолът успокои нервите ѝ. Прецени, че заслужава трета чаша вино, но този път реши да я изпие на бавни глътки пред телевизора. Може да си пусне и някаква отпускаща музика, например Сати, да вземе приспивателно и да се унесе преди полунощ.

В жилището отново се разнесе телефонен звън. На третото прозвъняване Юлия седна в леглото с наведена глава. На петото стана, а след седмото вече беше в кухнята. Преди деветото вдигна слушалката.

– Ало – прошепна тя.

Отговори й тих, ясен глас:

– Юлия, ти ли си?

– Йерлоф? – попита тя. Отдавна не го наричаше „татко“.

– Да... аз съм.

Отново настъпи мълчание и тя отново притисна слушалката плътно до ухото си.

– Май... се сетих как може да е станало.

– Кое? – Юлия прикова поглед в стената. – Кое как да е станало?

– Ами онова... с Йенс.

Юлия се взираше като хипнотизирана в стената.

– Мъртъв ли е?

Чувстваше се като клиент в банка, който си е изтеглил листче с пореден номер. Някой ден ще извикат нейния номер, тя ще се приближи и ще й съобщят истината. И в съзнанието й отново се промъкнаха онези бели кости на морския бряг, макар да знаеше колко се боеше Йенс от водата.

– Юлия, едва ли има...

– Намерили ли са го? – прекъсна го тя.

– Не, но... __

Тя премига.

– Тогава защо ми звъниш?

– Никой не го е намерил. Аз обаче се...

– Ако не знаеш нищо, не ми се обаждай! – кресна тя и затръшна слушалката.

Затвори очи и постоя до телефона.

Листче с пореден номер, указващ мястото й в опашката с чакащи. Не, не днес. Юлия не искаше точно днес да намерят тялото на Йенс.

Седна до кухненската маса и обърна поглед към тъмнината навън. Не мислеше за нищо. Пак погледна телефона. Стана и се приближи до него в очакване той да звъне. Но апаратът мълчеше.

Правя го заради теб, Йенс.

Юлия вдигна слушалката, погледна бележката, залепена от години за белите кухненски плочки над кутията за хляб, и набра номера.

Баща й вдигна почти веднага.

– Да, моля.

– Аз съм – каза тя.

– А, Юлия...

След кратка пауза тя събра смелост.

– Не трябваше да ти затварям.

– Е, нищо, нищо...

– Не променям реалността, като се държа така.

– Да, вярно. Но понякога човек не мисли.

– Как е времето на Йоланд?

– Мрачно и студено. Днес не съм излизал.

Юлия си пое дъх.

– Защо ми се обади? – попита тя. – Случило ли се е нещо?

Той се позабави с отговора.

– Да... Случиха се някои неща, но не знам нищо повече.

Значи, колкото мен. Съжалявам, Йенс.

– Очаквах да ми кажеш нещо ново.

– Разсъждавах доста. Според мен може да се направи нещо – продължи Йерлоф.

– С каква цел?

– Да продължим напред. Можеш ли да дойдеш на острова?

– Кога?

– Скоро. Ще си ми нужна.

– Не мога да тръгна просто така – отвърна тя.

Всъщност какво ѝ пречеше? Удължиха ѝ болничния с няколко месеца.

– Поне ми кажи... за какво става дума – продължи тя. – Най-общо.

Баща ѝ помълча.

– Спомняш ли си с какво беше облечен тогава? – попита най-сетне той.

Тогава.

– Да. – Онази сутрин тя помогна на Йенс да се облече и после осъзна, че го е облякла с летни дрехи, а вече е есен. – С жълти шорти и червена памучна блуза с щампа на комиксовия герой Фантома. Блузата преди я носеше братовчед му, но я подари на Йенс, след като му умалия. Такива щампи, от тънък найлон, се лепят съвсем лесно с ютия...

– Спомняш ли си какви обувки носеше?

– Сандали. Кафяви кожени сандали с черни гумени подметки. Каишката над десния палец на крака му се беше скъсала, а ремъците на левия сандал започваха да се разхлабват. Всяко лято ги кърпех.

– С бял конец ли?

– Да – машинално отговори Юлия и после се замисли. – Точно така, с бял конец. Защо питаш?

След няколко секунди Йерлоф отговори:

– В момента върху писалището ми стои стар десен детски сандал, закърпен с бял конец. Юлия се олюля и се подпря на кухненския плот.

Йерлоф каза още нещо, но тя натисна вилката и гласът в слушалката заглъхна.

Хората от опашката се заредиха светкавично пред гишето и тя изтръпна в очакване съвсем скоро да извикат нейния номер.